

मा मरणान्तिदेहे कन्यतुमत्याप । न चैवना प्रयच्छन् गुणकृताय काल-
चित् ॥ M. 9, 89. 90. 93. Pāṭhīnāsi in Dā. 273, 2. Pañkāt. III, 215. Ka-
thās. 24, 40. Sūc. 4, 34, 20. तत्र प्रथमे दिवसे स्तुमत्यां मैत्रुनगमनमनायुष्यं
पुंसो भवति 317, 4. 321, 7. उपाध्यायानी ते स्तुमती उपाध्यायश्च प्रोषितो
ऽस्या ययावमृतुर्वन्द्यो न भवति तथा क्रियताम् MBh. 1, 750. वीजमात्रं पि-
ता व्रतोः पुत्रं शोषितमेव च । संयुक्तमृतुमन्मात्रा पुरुषस्येह व्रतम् तत् ॥
R. 2, 108, 11. — 2) n. N. des Lusthains von Varuṇa Buṅ. P. 8, 2, 9.

स्तुम्यं (wie eben) adj. aus Rtu bestehend Çat. Br. 8, 5, 2, 10.

स्तुमुखं (स्तु + मु) n. Beginn —, erster Tag einer Jahreszeit Çat. Br.
4, 6, 3, 35. 36. Kāṭy. Çr. 4, 2, 13. R. 2, 105, 23.

स्तुयाज (स्तु + या) m. Opfer an die Rtu, N. einer Ceremonie beim
Prāt:सवन, unmittelbar vor dem आयशस्त्र, Ait. Br. 2, 29, 5, 9. Âçv. Çr. 5,
8. Kāṭy. Çr. 12, 3, 13. Çāṅkh. Çr. 7, 8, 1 (P. 7, 3, 62, Sch.). 3, 4. 17, 12. Nir. 8, 2.

स्तुराज (स्तु + रा) m. Frühling (König der Jahreszeiten) Rāḡan. im
ÇKDr.

स्तुलिङ्ग (स्तु + लि) n. charakteristisches Merkmal einer Jahreszeit:
यत्रस्तुलिङ्गन्यतवः स्वयमेवतुर्पर्यये । स्वानि स्वान्यभिपद्यते तथा कर्माणि
देहिनः ॥ M. 1, 30.

स्तुविद् Colebr. Misc. Ess. I, 46 falsche Lesart für क्रतुविद्.

स्तुवृत्ति (स्तु + वृ) Umlauf der Jahreszeiten, Jahr Triuk. 4, 1, 111. H.
ç. 24. m. nach ÇKDr. und Wils.

स्तुवेला (स्तु + वे) f. = स्तुकाल 2. Çāṅkh. Gṛh. 1, 19.

स्तुव्यम् (von स्तु) adv. regelrecht, gehörig: यद्विष्यमृतुशो देव्यान् त्रि-
मानुषाः पर्यञ्चं नयति RV. 4, 162, 4. यजिष्ठो देवो स्तुशो यज्ञाति 10, 2, 5.
VS. 23, 57. आ रोदसी अयणादित मध्यं पञ्च देवो स्तुशः सप्त सप्त RV. 10,
33, 3. विद्वान्यय स्तुशो देव्यानां 98, 11. स पर्वभिर्स्तुशः कल्पमानः VS.
13, 43. AV. 9, 3, 13. उप देवो स्तुशो पाद्यं हतु VS. 29, 10. — Vgl. स्तुया.

स्तुष्ठौ und स्तुष्ठौ (स्तु + स्था) adj. in festen Zeiten stehend VS. 17,
3. Agni TS. 5, 7, 6, 5. 6. 5, 8, 1.

स्तुमंकार (स्तु + सं) m. Zusammenfassung der Jahreszeiten, Titel
eines dem Kālidāsa zugeschriebenen Gedichts, das die sechs Jahres-
zeiten besingt, Gild. Bibl. 231 — 233.

स्तुमंथि (स्तु + सं) m. Zusammenstoß zweier Jahreszeiten: स्तुमं-
थिषु चाकालम् (für den स्वाध्याय) Pār. Gṛh. 2, 11. Çāṅkh. Br. in Ind.
St. 2, 300. स्तुमंथ्यादिसप्ताहावृतुमंथिरिति स्मृतः । तत्र पूर्वा विधिस्त्या-
व्यः सेवनीयः परो विधिः ॥ Vābhāṭa (sic) im ÇKDr.

स्तुममय (स्तु + सं) m. die zur Empfängnis geeignete Zeit: ततो ग-
च्छति काले स्तुममयनासाय टिट्ठिनी गर्भमथत Pañkāt. 74, 18. — Vgl. स्तु-
काल, स्तुवेला.

स्तुम्यला (von स्तु + स्थल) f. N. pr. einer Apsaras MBh. 1, 4821.
Vāpi zu H. 183. Var.: क्रतुस्थला.

स्तुम्या s. u. स्तुम्या.

स्तुम्यात (स्तु + म्यात von म्या) adj. f. in der Menstruation (am Ende
der M.) gebadet (wodurch das Weib sich zum Beischlaf vorbereitet)
Sūc. 4, 316, 3. 319, 7. MBh. 13, 226. R. 2, 73, 36. Ragh. 1, 76. Vgl. MBh.
3, 11039 (p. 371): स्तौ वं चैव माता च म्याते पुंसवनाय वै.

स्तुम्यान (स्तु + म्यान) n. das Baden nach der Menstruation Smṛti
im ÇKDr.

स्तु gāṇa स्वराद् zu P. 4, 1, 37 (स्ते). praep. mit Ausschluss von, aus
ser, ohne AK. 3, 3, 3. H. 1327. 1) mit vorang. oder folg. abl. P. 2, 3, 29.
Vop. 5, 21. न स्ते वत्क्रियते किं चन RV. 10, 112, 9. 86, 12. 4, 18, 7. 7,
11, 1. स्ते स विन्दते युधः 8, 27, 7. यस्मादिन्द्रादृक्तः किं चिन्मृते 2, 16, 2.
12, 9. 8, 1, 12. य स्ते चिद्वास्पदेभ्यः 2, 39. 9, 69, 6. VS. 17, 14. 34, 3. AV. 4,
26, 6. नो ह्यते गौर्यस्तापते Çat. Br. 2, 2, 4, 13. 3, 7, 3, 1. 10, 3, 3, 8. 13, 3,
8, 6. Çāṅkh. Çr. 12, 6, 13. Brh. Âr. Up. 5, 12. 6, 1, 8. Khāṇḍ. Up. 5, 1, 8.
fgg. Ait. Up. 3, 11. M. 2, 172. 3, 68. 9, 263. Jāṇ. 2, 89. ताभ्य स्ते ऽन्वयः
wenn diese nicht da sind, (erbt) die Familie 117. अथात्वेना हरेत्सर्वं उ-
क्तृणां सुतादते wenn kein Sohn von Töchtern da ist 134. न त्वन्यमभि-
गच्छेयं पुमांसं रायवादते MBh. 3, 16144. R. 2, 12, 46. 30, 7, 12. 3, 13, 23. 36,
24. 4, 10, 7. 5, 37, 31. 6, 10, 22. 25. Pañkāt. V, 30. Çāṅ. 32, 12. 60, 4. 150.
Ragh. 3, 63. Kumāras. 2, 37. H. 1327, Sch. — 2) mit vorang. oder folg.
acc. Vop. 3, 7. RV. Prāt. 1, 15. पाण्डवाः किमकुर्वन्ति तमृते MBh. 3, 3090.
3096. 4001. अन्यः — स्ते देवं पिनाकिनम् 1591. Bhag. 11, 32. Sund. 1, 22,
3, 30. N. 4, 26. 12, 65. 98. 24, 11. 25. 33. R. 1, 27, 15. Viçv. 7, 20. Sāṃhjak.
41. — 3) am Anf. eines comp.: स्तेरन्तम् adj. wobei die Rakshas aus-
geschlossen sind: स्तेरन्ता वै यज्ञः Ait. Br. 2, 7. — Ist der Form nach
ein loc. von स्त und kann wohl auch begrifflich damit in Verbindung
gebracht werden: in der gehörigen Ordnung, im wahren Verhältniss
bis zu d. i. von hier an nicht mehr in der gewöhnlichen Ordnung.

स्तेकर्मम् (von स्ते, loc. von स्त, + कर्मन्) adv. handelnd nach der
Ordnung, nach der Jedermann angewiesenen Bestimmung (?): ये कर्माणि:
क्रियमाणस्य मङ्ग स्तेकर्ममृदोयत्त देवाः RV. 10, 33, 7.

स्तेज्ञा (स्ते + ज्ञा) adj. in der heiligen Ordnung —, im Glauben le-
bend, gesetzgetreu: स नैषदत्ता स्तेज्ञाः RV. 6, 3, 1. तपस राय स्तेज्ञा स्ते-
ज्ञाः 7, 20, 6. von der Ushas 4, 113, 12.

स्तेयु m. N. pr. eines der 7 Weisen des Westens MBh. 13, 7113. eines
Sohnes von Raudrāçva Buṅ. P. 9, 20, 4. 6. VP. 447. — Varianten: स्ते-
चेयु, रानेयु.

स्तेरन्तम् s. u. स्ते 3.

स्तौष्य (स्त + उद्य) n. wahre Rede, Wahrhaftigkeit: स्तं वदतावृतो-
द्यैषु AV. 14, 1, 31.

स्त्वित् (स्तु + इत् von पत्) P. 3, 2, 59. Siddh. K. 247, a, 7. Vop. 3, 134.
adj. nach Vorschrift und Zeitfolge opfernd, regelmässig opfernd; häufig
in Verbindung mit कृतर RV. 4, 44, 11. 43, 7. 8, 44, 6. 9, 114, 3. Gewöhn-
lich subst. m. Priester: यज्ञस्य देवमृत्विजम् RV. 4, 1, 1. 5, 22, 2. 26, 7. स्वः
स्वाय धार्यसे कृणुतामृत्विगृत्विजम् 2, 5, 7. आ ने स्ते शिशीक् विश्वमृत्विजम्
7, 16, 6. यज्ञस्य हि स्व स्त्वित् 8, 38, 1. 10, 2, 1. प्रत्वमृत्विजमध्वर्यस्य 7, 5.
70, 7. 114, 9. AV. 6, 2, 1. 9, 6, 23. 10, 9, 4. 12, 1, 33. 19, 42, 2. 38, 6. Çāṅkh.
Çr. 4, 21, 1. 5, 1, 1. 8, 10, 3. Pār. Gṛh. 1, 3. 3, 10. अय्यायेयं पाकयज्ञान-
ग्निष्टोमादिकान्मवान् । यः करोति वृता यस्य स तस्यविगृह्यते ॥ M. 2,
143 (स्त्वित्ययत्तकुड्यते Jāṇ. 1, 35). 130. 3, 28, 119. 148. 4, 179. 182. 3,
81. 7, 78. 8, 206. 388. 11, 42. 182. Sāv. 3, 2. R. 4, 7, 1. Viçv. 10, 9. Çāṅ. 31,
6. Die vier ordentlichen Rtvig sind: Adhvarju, Hotar, Brahman,
Udgatar Çat. Br. 13, 4, 1, 4. Nir. 1, 8. Âçv. Gṛh. 1, 12. अथर्व्या स्त्वित्वा
प्रथमो युज्यते TS. 3, 1, 10, 2. Ait. Br. 3, 9. 7, 17. एतावान्वै सर्वो यज्ञो यावत्त
एते पञ्च स्त्वितो भवन्ति Çat. Br. 4, 2, 5, 4. 9. 10. 1, 9, 1, 21. य इमे चत्वार